

*Rondom Antonius Abt, Bernardus,
Blasius, Gummarus en Willibrordus*

Nieuwsbrief van de Vijf Heiligen Parochie Nr.165 Vrijdag 27 december 2024

Bereikbaarheid van onze parochie

Voor dringende zaken als uitvaarten en ziekenzegen
zijn we bereikbaar via 06-10490088

Wegwijs binnen onze Vijf Heiligen Parochie

Contact met het pastoraal team

Wilt u graag in contact komen met een van de leden
van ons pastoraal team,
pastoor Ronald van Bronswijk
of pastoraal werkende Giny van der Korput,
aarzelt u dan niet dit te doen.

Dit kan rechtstreeks via telefoonnummer
06-10490088 of via ons parochiesecretariaat:
Tel: 0162-682303 of e-mail: info@naardekerk.nl

Het parochiesecretariaat en de parochiekantoren vormen een belangrijke schakel binnen onze
parochieorganisatie, voor verdere informatie kunt u altijd contact met hen opnemen.

U bent er van harte welkom.

Hieronder vindt u de openingstijden, de (e-mail) adressen en telefoonnummers:

Parochiesecretariaat Made: Annie van Groesen

Het secretariaat van de Vijf Heiligen Parochie is gevestigd op het adres Kerkstraat 6
4921 BB Made. Telefoon: 0162-682303. E-mail: info@naardekerk.nl

Kantoortijden: maandag 12.00 uur - 15.00 uur,
dinsdag, woensdag en vrijdag van 9.00 uur tot 12.00 uur.

Dinsdag: Open Huis met pastoor Ronald van Bronswijk.

Parochiekantoor Terheijden: Annetti Schaap

Markstraat 2 4844 CR Terheijden. Telefoon: 076-5931216.

E-mail: terheijden@naardekerk.nl Kantoortijd: vrijdag van 9.30 uur tot 12.00 uur.

Parochiekantoor Wagenberg: Fien van Mook

Dorpsstraat 56 4845 CG Wagenberg. Telefoon 076-5931236.

E-mail: wagenberg@naardekerk.nl Kantoortijd: dinsdag van 9.00 uur tot 12.00 uur

Activiteiten en vieringen in onze Vijf Heiligen Parochie

Zondag 29 december 2024	9.30 uur Seniorenpartner 'de Wijngaerd' Made Eucharistieviering R. v. Bronswijk CD-muziek. 9.30 uur H. Gummaruskerk Wagenberg Viering van Woord en Communie G. v.d. Korput Cantor H. Vergouwen, organist J. v. Opendorp
Maandag 30 december 2024	10.30 uur Woonzorgcentrum Antonius Abt Terheijden Viering van Woord en Communie G. v.d. Korput.
Zaterdag 4 januari 2025	19.00 uur H. Antonius Abtkerk Terheijden Eucharistieviering R. v. Bronswijk Cantor H. Vergouwen, organist J. v. Opendorp
Zondag 5 januari 2025	9.30 uur Seniorenpartner 'de Wijngaerd' Eucharistieviering R. v. Bronswijk Cantores Blasiuskoor, organist J. v. Opendorp

De klop op de deur

José Mureau, vicevoorzitter parochiebestuur VHP

Met een klop op de deur opende Paus Franciscus op Kerstavond de Heilige Deur van de Sint Pieter in Rome, ter gelegenheid van het Jubeljaar 2025.

“De deur van Gods hart is altijd open, je hoeft niet eens te kloppen” sprak Paus Franciscus tijdens de Kerstzegen Urbi et Orbi. De Heilige Deur staat voor de doorgang naar ons hart, dat ons liefheeft en vergeeft.

In het bisdom Breda opent Bisschop J. Liesen, op 29 december het jubeljaar, dat eens in de 25 jaar door de kerk wordt gevierd. Het thema van dit jubeljaar is ‘Pelgrims van hoop’.

Hoop door de geboorte van een Kind, dat bij ons tederheid en bescherming oproept.

Nieuw leven met een nieuwe start, waar we verwachtingsvol naar uit hebben gekeken.

Hoop op een goede toekomst.

Van begijnhof naar kathedraal

De opening van het jubeljaar in ons bisdom begint 29 december om 10.00 uur op het Begijnhof in Breda, waar gelovigen samenkomen voor de start van een kleine pelgrimstocht naar de H. Antoniuskathedraal. In de kathedraal wordt hulde gebracht aan het kruis.

Aansluitend vindt de eucharistieviering plaats, op het feest van de Heilige Familie, ter ere van Jezus, Maria en Jozef.

Het Jubeljaar biedt katholieken wereldwijd een kans om dichter bij Jezus Christus te komen en te groeien in geloof en verbondenheid. Ter voorbereiding heeft het bisdom Breda een [themapagina](#) gelanceerd met achtergronden, aanbevelingen en downloads.

Daarnaast verschijnt binnenkort een brochure over het Jubeljaar. Gelovigen worden aangemoedigd om de christelijke hoop te beleven en deze te delen met anderen.

Het Jubeljaar, ook wel Heilig Jaar genoemd, legt de nadruk op verzoening tussen God en mensen en tussen mensen onderling. De feestelijke opening van het Jubeljaar markeert het begin van een jaar vol verdieping en gezamenlijke activiteiten.

Het beeld voor hoop

Het beeld voor hoop is het anker. Een anker geeft houvast en zekerheid op de woelige wateren van de grote zee. Voor christenen is Christus het anker in een wereld met veel onzekerheden.

Paus Franciscus roept gelovigen op om te "getuigen van de hoop die in ons leeft" (Rom 5,5). Deze oproep valt mooi samen met de weg die het bisdom sinds 2021 gaat, namelijk die van de Missionaire Parochie.

We zijn wellicht te praatziek geworden, te activistisch, in onze opvatting van het christelijk leven. We zijn snel ongeduldig met alles, willen zonder uitstel ons doel bereiken. Het onbekende, iets nieuws. Naast handelen en spreken, moeten er ook tijden zijn van stilte, om te luisteren, te verwachten. In deze tijd van geweld en onrust is dat wellicht van groot belang. Zoals de herders verwachtingsvol op weg gingen en de ster volgden. Zij hoopten te vinden waar de engelen over spraken. Zoals ook in onze parochie veel mensen op weg gingen en hun hart volgden, om door de geboorte van het Kind een nieuwe start te kunnen maken.

Wat was het een feest om samen met vele parochianen de voorbereidingen rondom het Kerstfeest te vieren. Een goed bezochte kerstmarkt met aandacht voor elkaar en waar dus een praatje vanzelf op gang kwam. De Kerstattentie- voor de mensen die een moeilijke periode meemaken en een steuntje in hun rug verdienen. Ook onze vrijwilligers mochten een bedank attentie ontvangen. Daarna de herderstocht, waar een kleine 100 deelnemers vanuit de stal van de fam. Rasenberg op weg gingen. Het was geen gemakkelijke weg, maar gaf veel ruimte voor ontmoeting en zoeken naar de verbinding: "Waarom loop jij mee". Het thema Vluchteling gaf ons de kans om ruimte te scheppen in ons hart.

Op Kerstavond de kinderviering, een bomvolle kerk met heel veel jonge gezinnen en wat in lange tijd niet was voorgekomen, we mochten steeds meer stoelen bijschuiven. Dan op veler verzoek de nachtmis, een prachtige viering die herinneringen uit onze jeugd opriep.

Ook op Eerste Kerstdag vonden heel veel mensen de weg naar onze kerken, waar koren hun prachtige Kerstliederen ten gehore brachten.

Warme klanken geoefend door onze dirigenten en organisten.

Gezegend zijn wij met onze voorgangers Giny, Ronald en pater Schellens.

Hun overwegingen gaven ons de hoop, om op weg te blijven gaan en als pelgrims van hoop onze tocht voort te zetten. Dank zij vele trouwe vrijwilligers kunnen we deze tocht voortzetten, onze welgemeende dank hiervoor.

In ons bisdom is de laatste tijd vele malen het woord missionair zijn gevallen. Mijn gevoel zegt, dat wij als parochie samen met u hier heel goed invulling aangeven.

Ik hoop u in het nieuwe jaar 2025 vele malen te ontmoeten en wens u en allen die u dierbaar zijn een Gezegend Nieuwjaar, met veel momenten met een glimlach en met een gevoel van dankbaarheid.

We bidden voor steun en kracht voor hen die het moeilijk hebben.

En weet dat u voor een bezoekje altijd welkom bent op een van onze parochiekantoren.

Onze deur staat altijd voor u open, ook zonder kloppen.

***"Zoek het niet te ver. Het licht is dichterbij dan je denkt.
Het is in jou, in mij, in alles en iedereen"***

Er gebeurt in de maatschappij veel goeds dat het verdient om onder de aandacht gebracht te worden. Daarom roepen we iedereen op om in het komende jaar de schijnwerpers te richten op plekken van hoop, op hoopvolle gebeurtenissen in de samenleving en op mensen die hoop uitstralen. (De Nederlandse bisschoppen)

Derde editie Kerststallenroute in Terheijden van 16 t/m 27 december 2024

Het kan nog tot vanavond 17.00 uur: de Kerststallenroute in Terheijden.

Voor meer informatie wat betreft de routes: www.kerstallenrouteterheijden.nl

Kleurrijke sfeervolle kerstmarkt 2024

Vrijdag 13 december jl. was zaal 'de Abt' weer het decor van de kerstmarkt georganiseerd door een werkgroep van Stichting Behoud Antonius Abt Terheijden (SBAAT)

In totaal zo'n 1000 bezoekers brachten een bezoek aan deze kerstmarkt, een hapje, een drankje, zien wat er zoal aan creativiteit broeit in onze dorpsgemeenschap, elkaar ontmoeten, muziek en zang en een kleurrijk verlichte kerk (buiten en binnen)

Jubileum/ Kerstconcert AST – Oudenbossche Mannenkoor

Zondag 15 december jl. werden de bezoekers van het Kerstconcert van Anthony Singers Terheijden (AST) al buiten de kerk verrast met een Dickensiaans tafereel compleet met draaiorgel, maar ook tijdens het concert waren er volop muzikale verrassingen.

Allerlei soorten kerstliederen passeerden de revue, afgewisseld door instrumentale muziek.

Een concert bij gelegenheid van het 55-jarig bestaan van AST, waarbij de twee koren afzonderlijk, maar ook samen zongen. Als parochie mogen we heel dankbaar zijn dat we al 55 jaar hebben mogen genieten van AST en we hopen dat ons vroegere jongerenkoor nog lang jong van hart kan blijven zingen.

Herdertjestocht Wonderwel VHP

Voor de tweede keer onder leiding van hoofdherder Anton van Dongen trokken de herders uit de Vijf Heiligen Parochie weer door een deel van onze parochie. Deze keer ging de tocht rondom Hooge Zwaluwe.

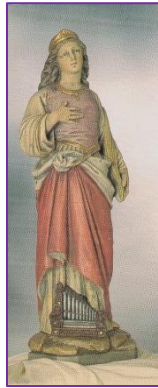
Kerstaviewing H. Antonius Abtkerk

In memoriam

Op dinsdag 24 december 2024 namen we afscheid van Nellie van Dongen - Stael (92) , weduwe van Theo van Dongen. Na de uitvaartdienst werd zij begraven op de Algemene Begraafplaats aan de Leeuwerikstraat te Made. Veel sterkte gewenst voor de nabestaanden, moge Nellie rusten in vrede.

Terugblik collecte koren

In november - rond het Ceciliafeest - is in onze kerken een collecte gehouden voor onze koren: Anthony Singers Terheijden (AST) , Blasiuskoor, GumarAnto en Herenkoor St. Antonius Abt Terheijden.

In deze collecte spraken we onze dank uit naar de koren voor het muzikaal ondersteunen van de vieringen in onze kerken.

De collecte heeft **€ 144,35** opgebracht. Hartelijk dank voor uw bijdrage.

H. Cecilia

Muziek verbindt, inspireert en raakt de ziel en vormt door de eeuwen heen een bijzonder geschenk van de kerk. De klanken van de Mattheus Passion, gospelmuziek of juist de vertrouwde psalmen, muziek is een wezenlijk onderdeel van geloven. Het raakt mensen soms tot tranen toe. Veel muziek is bovendien verbonden met persoonlijke herinneringen en bijzondere muziekstukken, ooit geschreven voor de liturgie, worden ook door velen buiten de kerk gekoesterd (Anna Kruse)

Drimmelen viert Nieuwjaar 2025

'Drimmelen viert Nieuwjaar' is dé nieuwjaarsbijeenkomst van de gemeente Drimmelen. Dit jaar vindt deze plaats op zaterdag 11 januari 2025 van 10.00 uur tot 13.00 uur in de Gummaruskerk, Dorpsstraat 65 in Wagenberg.

Winterfair

Tijdens 'Drimmelen viert Nieuwjaar' is er een winterfair. Op deze winterfair hebben diverse clubs, verenigingen en andere vrijwilligersorganisaties uit de gemeente een kraampje om zich te presenteren. Zij kunnen hier laten zien wat zij doen en waarom het interessant zou zijn om je bij hen aan te sluiten.

Voor alle inwoners van de gemeente Drimmelen

Inwoners van alle dorpen van de gemeente zijn welkom. Ook zijn er speciale activiteiten voor kinderen. Bent u op zoek naar nieuwe contacten, een nieuwe hobby of vrijwilligerswerk? Of komt u gewoon een toast met ons uitbrengen op het nieuwe jaar? U bent van harte welkom.

Op verandering hopen zonder daar zelf iets voor te doen, is als op het treinstation wachten op een boot.

Geef vandaag voor de kerk van morgen..... het geschenk van jouw kerk

Actie Kerkbalans, de actie waarmee meerdere kerkgenootschappen hun leden elk jaar om een bijdrage vragen, introduceert voor de campagne van 2025 een nieuw thema. Naast de slogan 'Geef vandaag voor de kerk van morgen' zoomt de campagne in op 'Het geschenk van jouw kerk'.

De onderliggende vraag is wat kerkleden, maar ook de maatschappij, als waardevol geschenk van de kerk kunnen ervaren. Voorbeelden zijn kerkmuziek, omzien naar elkaar en samen het geloof vieren, een kaarsje opsteken, rustpunt in een drukke wereld, bakken van geloof, hoop en liefde.

De actieperiode van Kerkbalans 2025 is van zaterdag 11 januari tot zaterdag 25 januari.

Nieuwjaarsreceptie bisdom Breda 2025 in Sint Willebrord

Het bisdom Breda houdt op vrijdag 17 januari 2025 een nieuwjaarsreceptie. Bisdombreed zijn gelovigen uitgenodigd om deze dag naar Sint Willebrord te komen om elkaar te ontmoeten, samen te bidden voor het nieuwe jaar en het glas het heffen op het Jubeljaar dat de Kerk viert in 2025. Een jubeljaar met Tijdens de Nieuwjaars ontmoeting zal de christelijke hoop daarom centraal staan.

Vanaf 18.30 uur is iedereen welkom in de grote zaal van Gemeenschapshuis De Lantaarn (Dorpsstraat 119, Sint Willebrord), waar ontvangst is met koffie en thee.

Om 19.15 uur is er een gezamenlijk gebed en een inhoudelijk woord. Aansluitend is er ruimte voor ontmoeting met een hapje en een drankje.

Aanmelding nieuwjaarsreceptie

Omwille van de praktische organisatie is aanmelding nodig. Dit kan tot uiterlijk 9 januari 2025 via [het contactformulier](#).

Als we leren om de aarde en de zee lief te hebben, zullen we doolhoven, tuinen, fonteinen en kostbare juwelen vinden. Er zal een nieuwe wereld voor ons opengaan en we zullen ontdekken wat het betekent om werkelijk te leven (Teresa van Avila)

C + M + B

Het zal je duidelijk worden dat bovenstaande geen wiskundige of scheikundige formule is, maar een verwijzing naar een oud gebruik om aan het begin van het nieuwe jaar het huis te laten zegenen. In de loop der tijden zijn daar ook voorgedrukte kaarten bijgekomen die boven de deur kunnen worden opgehangen. De laatste jaren neemt de traditie van huiszegenkaarten in Nederland weer aan populariteit toe.

Ook in het bisdom Breda vinden de huiszegenkaarten intussen elk jaar hun weg naar parochies en gezinnen. Een belangrijke gedachte daarbij is dat zowel het kerkgebouw als de huiselijke omgeving belangrijke plaatsen van geloofsbeleving en geloofsoverdracht zijn.

De huiszegenkaarten kunnen in de parochie gezegend worden waarna de gelovigen ze mee naar huis kunnen nemen om deze thuis een plaats te geven of aan iemand te geven.

Betekeningen C + M + B

Er zijn diverse betekenissen die worden toegekend aan de letters C+M+B op de huiszegen:

1) Caspar Melchior Balthasar

De letters C+M+B worden in verband gebracht met de namen die vanuit de traditie aan de wijzen uit het oosten zijn gegeven: Caspar, Melchior en Balthasar.

2) Christus Mansionem Benedicat

Maar deze letters betekenen nog meer. Zij zijn ook de beginletters van de zegentekst "Christus Mansionem Benedicat", vertaald "Christus zegene dit huis".

3) Cana Magi Baptisma

De letters worden ook in verband gebracht met de drievoudige openbaring van de Heer. Kerstmis is het feest van de openbaring aan alle mensen. Deze openbaring van God wordt gevierd met Driekoningen, bij het feest van de Doop van de Heer en bij het eerste wonder van Christus in Kana. Zo wijzen de letters ook naar deze feesten: de bruiloft in Kana (Cana), de aanbedding van de Wijzen (Magi) en de Doop van de Heer in de Jordaan (Baptisma).

*Door in het leven te geloven , ervaar je het,
door van het leven te houden , begrijp je het,
door het leven te leven, bescherm je het,
door het leven te geven, behoud je het.*

**Bezoek Museum Krona Uden
in de kerstperiode**

Uit het paradijs

Labyrint-achtige paden,
middeleeuwse heiligenbeelden,
getufte 'Joshua Trees' en immense spiraalvormige
schilderingen.

In de tentoonstelling *Uit het Paradijs. Kunst,*
mythologie, psychologie in Museum Krona worden oude, moderne en hedendaagse kunst met elkaar
verbonden. Van grafiek van Salvador Dalí en Rembrandt tot videokunst van Juul Kraijer en Guido van
der Werve. Centraal staat 'de reis van de mens', waarin ook de bezoeker zelf wordt
meegenomen. Inspiratie voor de tentoonstelling komt van dieptepsycholoog C.G. Jung, wiens boek
De mens en zijn symbolen precies zestig jaar geleden verscheen.

Maria, Jozef en de drie engelen van Adriaen van Wesel, omstreeks 1475-1477

Collecties Rijksmuseum en Museum Krona

In de laatste zalen van de abdijvleugel is een kleine maar fijne expositie ingericht rondom het thema kerst, met topstukken uit de collecties van het Rijksmuseum en Museum Krona.

Als middelpunt de prachtig gesneden engelen van de hand van Adriaen van Wesel (1475-1477), dat tot de absolute top van de laatmiddeleeuwse beeldhouwkunst van ons land behoort. Toen Museum Krona 50 jaar geleden werd geopend, nam het onder andere een cluster laatmiddeleeuwse beelden van het Rijksmuseum in bruikleen, dat oorspronkelijk tot het kunstbezit van de zusters Birgittinessen behoorde. Het vormde de start van een nauwe band tussen beide musea tot op de dag van vandaag.

Voor meer informatie zie www.museumkrona.nl

Vacature: vrijwillig cliënt-ondersteuner

KBO Kring Drimmelen en SWO zijn op zoek naar 50+ers die inwoners van de gemeente Drimmelen willen helpen met vragen op het gebied van wonen, zorg of welzijn.

Mocht de vraag leiden tot een Wmo-aanvraag bij de gemeente, dan begeleid je de inwoner hierbij. Het is belangrijk dat je sociale- en communicatieve vaardigheden bezit, goed kunt luisteren en gesprekken kunt samenvatten.

Kennis van de Wmo is een pré, maar bereidheid om je hierin te verdiepen is ook voldoende. Het vrijwilligerswerk is flexibel en biedt veel voldoening.

Ga voor meer informatie over clientondersteuners naar www.swodrimmelen.nl/clientondersteuning

Interesse of meer informatie?

Neem dan contact op met de KBO-afdeling waar je lid van bent, of met Mireille Lemmens van SWO via 0162 - 451894 of info@swodrimmelen.nl.

***Door te geloven in de ander, creëren we een sfeer van vertrouwen en respect.
Het idee dat ieder mens meetelt, herinnert ons eraan dat we er moeten zijn voor de meest kwetsbaren.***

Blijf in Mij

Zaterdag 8 februari 2025 vanaf 9.30 uur tot 17.00 uur vindt de vierde landelijke conferentie plaats over de Missionaire Parochie.

Waar? Evenementenlocatie 'de Basiliek' Wiltonstraat 56 – Veenendaal. Iedereen is welkom die de wens heeft om verdere stappen te zetten op weg naar een missionaire parochie of hierover meer wil weten.

Inschrijven is mogelijk via de website www.missionaireparochie.nl Op deze website is ook meer informatie te vinden.

Eventueel mailadres: info@missionaireparochie.nl

Het schoudermanteltje

In de ochtend van 22 juni 1535 werd John Fisher, bisschop Rochester, uit de Tower in Londen, waarin hij gevangen zat, naar het schavot geleid om onthoofd te worden.

De bisschop, die inmiddels door de paus tot kardinaal was benoemd, was in de Tower terechtgekomen vanwege zijn verzet tegen koning Hendrik VIII die zichzelf aan het hoofd van de Engelse kerk plaatste om het zo mogelijk te maken te scheiden van zijn eerste vrouw, Catharina van Aragon. John Fisher zou een brief geschreven hebben aan de Duitse keizer met het verzoek Engeland aan te vallen en Catharina in haar rechten te herstellen. Hierom werd de kardinaal schuldig bevonden aan hoogverraad. Op weg naar het schavot vroeg de kardinaal om zijn schoudermanteltje; hij was bang kou te vatten.

Bidden is weigeren genoeg te nemen met wat is. (Walter Brueggeman)

Historische lijn kerk Antonius Abt Terheijden (8) Johan van der Made

In de zomer van 1794 bezetten Franse troepen de Zuidelijke Nederlanden, nu België. En Terheijden werd aangewezen als plaats voor de verzorging van gewonde en zieke soldaten. Zo'n 800 gekwetste soldaten werden hier ondergebracht in meerdere boerenschuren. Waar moesten die boeren nu hun oogst opbergen? Het dorpsbestuur kwam met de beide kerkbesturen overeen om de verzorging nodig hebbende

soldaten over te brengen naar de beide kerken. Zowel de grote kerk van de gereformeerden als de schuurkerk van de katholieken werden tijdelijk ingericht als hospitaal.

Het jaar 1795 was een bewogen jaar in politiek opzicht. Dat werd mede veroorzaakt door de oorlogstoestanden met Frankrijk. Na enkele maanden van belegeringen rond Breda en in de zuidelijke Baronie had Breda zich in januari overgegeven aan de Franse bezetter. Aan de belegeringstroepen moest ruimte en onderdak worden verstrekt. In Terheijden werd de kerk hiervoor aangewezen. Dit zal in meerdere plaatsen zijn gebeurd, want in een stripboek uit de reeks 'Bakelandt' is deze situatie duidelijk weergegeven. De tekst in het plaatje is door mij aangepast.

Er was een 'Hooij en Haver magasijn' in de kerk alhier gemaakt voor de Fransche Troupen in de Jaare 17c vijf en Negentig". Door de bevolking moest 'Hooij en Stroo' aan de Franse troepen geleverd worden. Om ruimte te maken was het meubilair op ruwe wijze los gemaakt.

Mogelijk dat er brandhout van werd gemaakt voor wat warmte in de koude kerk.

De schade was in elk geval niet gering.

Later verklaarden kerkmeester Leendert Leenders en timmerman Johannes Rovers dat “de schade, veroorzaakt door den Oorlog aen de Grifformeerde kerk van Terheijden namenlijk van stoele, banke, preekstoel daar in zijnde, bedraagt de somme van 500 guldens”.

Als gevolg van nieuwe politieke ontwikkelingen werd in datzelfde jaar voor het eerst een verkiezing voor een gemeentebestuur gehouden. Op 25 mei 1795 moesten alle mannelijke inwoners 's-middags om 3 uur naar ‘de grote kerk’ komen om daar hun stem uit te brengen.

Twee jaar later vonden de verkiezingen weer in de kerk plaats.

Hoop is de droom van iemand die wakker is. (Aristoteles)

Interview met de ezel uit de kerststal

Dag ezel, dank dat je op onze uitnodiging voor een gesprek wou ingaan. Hoe gaat het met u?

Oud en versleten. Ik vergeet al wel eens iets, maar met mijn langetermijngeheugen is alles nog perfect in orde. Op dagen als deze denk ik graag terug aan die koude decembernacht in Betlehem. Hoe wonderlijk was dat allemaal!

Hoe raakte u eigenlijk in die stal verzeild?

Ik was al dagenlang met Maria en Jozef onderweg.

Helemaal vanuit Nazareth naar Betlehem, toch een route van pakweg 40 km met een hoogzwangere vrouw op mijn rug! En dat allemaal voor die dwaze volkstelling van keizer Augustus.

Maar goed, het zou er nog aan mankeren dat ik niet mee mocht schuilen in de stal. Ik heb die slaapplek zelf gefikst. Omdat de mensen geen plaats hadden voor de Heilige Familie. Ze hadden niet door wie ik bij me had. Dat noemt zich de intelligente soort! Pff, ze moesten eens weten met welke cadeaus we zouden overladen worden. Dan hadden ze er allemaal wel bij willen zijn.

Als u niet zo’n doorzetter was geweest, hadden jullie het misschien niet op tijd gehaald.

Ah, zoveel jaar later snappen ze het. Al eeuwenlang worden we uitgemaakt voor koppige wezens, maar dat is maar één kant van de medaille. We zijn doorzetters! Dienstbare doorzetters, nog wel. Maar ik had het er ruimschoots voor over. Ik zou het zo opnieuw doen. Als er iemand gedragen moet worden, hier ben ik.

Klopt het dat er ook een os bij was in de stal?

Zeker, die heeft ons meteen binnengelaten, de schat. Maar verder heb ik niet erg op hem gelet. Ik denk niet dat hij er veel van snapte. En mijn aandacht was volledig bij Maria, och arme. Ze lag nauwelijks neer of de weeën begonnen. En ik maar stro onder haar tere lijf proberen te schuiven, zodat ze wat comfortabeler lag en haar hand vasthouden. (Of misschien was dat Jozef, dat weet ik niet meer zeker.)

Hoe hebt u het moment van de geboorte ervaren? Ezel?

Sorry, ik droomde even weg. Dat moment staat voor eeuwig op mijn netvlies gebrand. Een stralend licht scheen door de stal. Waarschijnlijk van een overvliegende komeet. Niettemin symbolisch raak!

Maria was uitgeput maar haar vermoedheid leek verdwenen als sneeuw voor de zon. Ze lag daar met een stralend baby'tje in de armen. Hij strekte zijn mollige armpjes uit als om de hele wereld te omarmen. De heiligheid van dat moment kan zelfs de os niet ontgaan zijn. Ik begon enthousiast 'Gloria' te zingen (of misschien waren dat de engelen).

Het enige wat echt stoorde in het geheel, was de kalkoen die plotseling binnen gewaggeld kwam. Dat wist je nog niet, hé? Hier heb je een primeur! En maar kakelen, dat beest, niet te geloven. En ons Jezuske uit zijn slaap houden. Ik heb hem eerst vriendelijk terecht gewezen, dan streng toegebalkt, maar uiteindelijk zat er niets anders op dan hem buiten te zetten.

En wat vond je van de herders die op bezoek kwamen?

Zalige mensen. Het hart op de tong. Maar ze waren verstomd van ontzag. Sprakeloos. Stil bogen ze zich neer voor Maria en het kind. Na een tijdje kwamen ze wat los. Om het vredige tafereel niet te storen vertelden ze fluisterend over de engelen die hen naar ons gestuurd hadden. En ze hadden ons gevonden, precies zoals het hun gezegd was. Wonderlijk.

Daarna kwamen er ook mensen op kamelen. Deftige lui. Ze hadden zelfs geschenken bij.

Geen idee wat het jonge gezinnetje met al dat goud, mirre en de wierook aan moest, maar het was wel een groot eerbetoon.

Heilige Familie uit de vroegere H. Bernarduskerk

Wat ging er toen door je heen?

Er hing een gevoel van hoop en belofte in de lucht. Voor wie erbij was, werd alles anders. Alle leven op aarde was symbolisch verenigd in dat ene moment en ik was daarbij.

Volgens kerkvader Origenes vertegenwoordigde ik als onrein dier (ach, de goede man wist niet beter) de niet-joodse volkeren.

Ik was dus weer eens een brugfiguur. Voor een eenvoudige ezel toch een ongelooflijke eer, rein of onrein, dat zal me worst wezen.

Voortaan was er voor ons een tijd vóór Christus en een tijd daarna.

Schrijf dat maar op. Misschien handig om de kalender bij te houden.

Goeie tip, ezel. Dank je wel. Heb je Jezus daarna eigenlijk nog terug gezien? Zeker, ik ben een trouwe volgeling geworden. Eerst heb ik de Heilige Familie vergezeld op hun vlucht naar Egypte. Moeder en kind hebben vaak op mijn rug uitgerust.

In de evangelies duik ik voor het eerst op in het verhaal van het Laatste Avondmaal. Ik kan er ook niet aan doen dat ze me dan pas opmerkten. Is het je al opgevallen dat er nooit sprake is van paarden in Jezus' buurt? Die 'edele dieren' zijn niet te bespeuren. Wij ezels herkennen onze meester.

Ook als hij naar Jeruzalem optrekt en de dood trotseert. Dan dragen wij hem. En dat zullen we blijven doen, telkens wanneer hij opnieuw gekruisigd wordt. Want er staan veel kruisen in deze wereld, dat moet ik jou niet vertellen.

Ik weet wat je bedoelt, ezel. En ik zal nooit meer iemand een ezel noemen die dat niet verdient.

Vrij naar: Lieve Wouters in de Adventskalender van OTHEO.BE

Een muzikale wens

*Do-of in ons alle muziek die aanzet tot haat
en die de wereld onderdompelt in het kwaad.*

*Re-gel de warmte van onze menselijke klanken
opdat wij elkaar en U nooit vergeten te danken.*

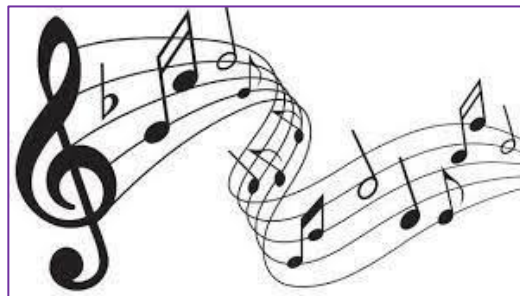
Mi-nimaliseer de valse noten in ons leven en leer ons die ook aan anderen te vergeven.

Fa-ntastisch zijn de love-songs van uw Zoon zo te kunnen zingen is ook onze grootste droom.

Sol-ist willen wij niet zijn in deze korte levenstijd dirigeer ons hart op 't ritme van de solidariteit.

La-at ons elke dag zoeken naar één lief woord dat mee kan klinken in een hemels akkoord.

Si-erlijk willen wij met al die noten spelen en leren en elke dag een mooie melodie musiceren.

De drie wijzen

Godfried Bomans

„Nu waren er die dag juist drie wijzen in de stad gekomen. De rijke man liet hen ieder een zak dadels brengen. De wijzen deelden de dadels aan de armen uit, maar behielden de zakken, want die konden hun nog van pas komen.

‘Ik wil helemaal gelukkig zijn’, zei de rijke man. De wijzen knikten, want dit was hun bekend. ‘Wie van jullie is de wijste?’ vroeg de rijke man. ‘Het wijst is hij, die het minst meent te weten.’

‘Wie van jullie weet dan het minst?’

De drie wijzen traden tegelijk naar voren.

‘Zo komen we niet verder’, sprak de rijke man, ‘laat de twee anderen wachten in de kamer hiernaast, de derde blijft.’ De twee bogen en gingen heen.

De rijke man sprak nu tot de wijze, die overbleef: ‘Hoe kan ik het geluk vinden?’

‘Door er niet naar te zoeken’, antwoordde de wijze. De man dacht hierover na, maar begrijpen deed hij het niet. ‘Wat is dan het geluk?’ vroeg hij. ‘Het geluk’, antwoordde de wijze, ‘is een toegift op iets anders.’ ‘Kan ik het herkennen?’

‘Wij herkennen het, als het voorbij is.’

‘Hier heb ik helemaal niets aan’, antwoordde de rijke man, ‘ga heen en roep de tweede.’

De eerste wijze boog en de tweede trad binnen.

‘Hoe kan ik gelukkig worden?’ vroeg de rijke man. ‘Door niets te verwachten’, antwoordde de wijze.

‘Zijt gij gelukkig?’ ‘Als ik dat wist, zou ik het niet meer zijn.’

‘Waar is het geluk?’ ‘Het geluk is daar, waar men niet is.’

‘Zeer diepzinnig’, sprak de rijke man, ‘maar ik ben niets verder gekomen. Ga heen en roep de derde.’

De tweede wijze boog en de derde trad binnen.

'Wie vindt het geluk?' vroeg de rijke man. 'Die het niet nodig heeft', antwoordde de wijze.
'Wat ben ik, als al mijn wensen vervuld zijn?' 'Een man zonder verlangens.'
'Is dat het geluk?' 'Nee. Het is de verzadiging.'
'Buitengewoon', sprak de rijke man, 'en ga nu heen.'
En ook de derde wijze boog en ging.

De rijke man dacht over alles wat hij gehoord had nog enkele ogenblikken na, want hij had ervoor betaald en de dadels waren dat jaar schaars. Toen ging hij naar buiten om in de frisse lucht te zijn.

De mens wordt alleen maar echt mens als hij zich voor iets openstelt dat groter is dan hijzelf, als hij zich verwonderen kan over de schoonheid; over het geheimenis van een zonsopgang of zonsondergang, als hij verwonderd stil blijft staan bij het zien van een waterval of een regenboog.
(Anselm Grün)

Benieuwd

De kleine meid op de cover van Weekbladje voor de Roomse Jeugd, jaargang 23 nummer 1, 1 januari 1938 laat ons alvast de eerste dag van het nieuwe jaar zien, benieuwd wat het nieuwe jaar haar brengen zal.

Het kan haar allemaal niet snel genoeg verlopen, want hoe eerder alles voorbij gaat, dan is zij weer jarig en op die leeftijd wil je gauw jarig zijn.

Het zal aan het vriendelijke meisje voor een groot deel (gelukkig) wel zijn voorbijgegaan, maar 1938 was een bewogen jaar. Nazi-Duitsland werd steeds agressiever naar de Joodse medeburgers, die als zondebok werden gebrandmerkt voor alles wat er was misgegaan in Duitsland en gebieden waar heel veel mensen Duits spraken, zoals Oostenrijk, werden bij het Duitse Rijk gevoegd. Op de Conferentie van München in datzelfde jaar beloofde Duitsland geen gebieden meer te annexeren. "Peace for our time" zei de Engelse

minister-president Neville Chamberlain, eenmaal terug van die conferentie. Helaas zou het akkoord niet lang nageleefd worden, want op 1 september 1939 viel Duitsland Polen binnen en brak de Tweede Wereldoorlog uit.

Nu lijkt het wel of we zo'n beetje hetzelfde gaan beleven.

Op de drempel van het nieuwe jaar waarschuwt de kersverse secretaris-generaal van de NAVO, Mark Rutte, voor oorlog en roept ons op ons daarop geestelijk voor te bereiden. We krijgen het advies een noodpakket in huis te halen en zeker 50 euro cash in huis te hebben, ook vanwege klimaatcalamiteiten. Maar gaat het leven niet over iets anders dan het potje dat wij er vaak van maken?

Het vele licht aan en in de huizen in deze dagen , kerstbomen, de vele kerststallen, herdertjestochten en kerstvieringen wijzen er toch duidelijk op dat wij kiezen voor het licht , ook voor het licht dat een klein jongetje uitstraalt in een gammele stal, gelegen in een voederbak, en zeker niet voor de donkerte van oorlog en geweld.

De hoop is als de nachtelijke hemel: er is geen plekje zo donker of het oog, dat er enige tijd op gericht blijft, ontdekt tenslotte een ster.(Octave Feuillet)

STICHTING
BEHOUD
DE ANTONIUS ABT

VERKOOP OLIEBOLLEN

Opbrengst ten behoeve van het behoud
van de Antonius Abt in Terheijden

31 december
09.00 - 16.00

Zaal 'de Abt'
Terheijden

Mede mogelijk
gemaakt door:
Jürgen en Carolien
VAN DONGEN

Op vrijdag 10 januari 2025 verschijnt Nieuwsbrief VHP 166
Zelf kopij aanleveren door koren, werkgroepen of op persoonlijke titel kan ook.
Deze dien je te sturen naar: info@naardekerk.nl en wel voor woensdag 8 januari 2025 .
Neem ook eens een kijkje op de website van onze Vijf Heiligen Parochie: www.naardekerk.nl